

סוג הבחינה: בגרות
מועד הבחינה: קיץ תשפ"ו, 2026
מספר השאלון: 29224
נספחים: קריקטורה (לשאלה 4)
קריקטורה (לשאלה 5)

היסטוריה דתי

לעולים חדשים

לבתי ספר דתיים

מיישוב למדינה ומדינת ישראל

הוראות

- א. משך הבחינה: שעה וחצי.
- ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה שני פרקים.
פרק ראשון – יש לענות על שתי שאלות מתוך שלוש שאלות.
פרק שני – יש לענות על שאלה אחת מתוך שתי שאלות.
יש לענות על שלוש שאלות סך הכול. לכל שאלה – $33\frac{1}{3}$ נקודות.
- ג. חומר עזר מותר בשימוש: 1. הספר "השיבה לציון" בלבד. אפשר לסמן קטעים בספר באמצעות מדגש (מרק או עיפרון), אך אין להוסיף הערות בכתב. אפשר לסמן תקופות או נושאים באמצעות מדבקות (סימניות) הבולטות מן הספר.
2. מילון עברי-לועזי/לועזי-עברי.
- ד. הוראות מיוחדות: יש להביא בתשובות עובדות, ולא להסתפק בהערכות כלליות.

יש לכתוב במחברת הבחינה בלבד. יש לרשום "טיוטה" בראש כל עמוד המשמש טיוטה.
כתיבת טיוטה בדפים שאינם במחברת הבחינה עלולה לגרום לפסילת הבחינה.

השאלות בשאלון זה מנוסחות בלשון רבים, אף על פי כן על כל תלמידה וכל תלמיד להשיב עליהן באופן אישי.

בהצלחה!

השאלות

פרק ראשון (2/3 נקודות)

ענו על שתיים מן השאלות 1–3.

1. כתב המנדט ומימוש

מטרתו המרכזית של כתב המנדט הייתה לממש את הצהרת בלפור (1917).
עיינו בספר "השיבה לציון" בעמודים 112–113, בקטע מתוך כתב המנדט הבריטי על ארץ-ישראל.
הציגו שניים מן הסעיפים של הצהרת בלפור.
הציגו ציטוט אחד מתוך כתב המנדט שתואם לאחד מן הסעיפים של הצהרת בלפור שהצגתם.
הסבירו מדוע שינו הבריטים את עמדתם בנוגע להצהרת בלפור בשנת 1939.

2. הפועל המזרחי

על פי מה שלמדתם בערכת פר"ח, הציגו קושי שהיה לחלוצים הדתיים בעלייה השלישית, ושהביא להקמת תנועת הפועל המזרחי.
הציגו שתי פעולות של הרב ישעיהו שפירא (האדמו"ר החלוץ) שבהן באה לידי ביטוי השקפת עולמו.

3. הצעת החלוקה של ועדת פיל (1937)

הציגו את הצעת החלוקה של ועדת פיל (1937).
עיינו בספר "השיבה לציון", בעמודים 233–235, במקורות העוסקים במחלוקת (ויכוח) שהייתה ביישוב בנוגע להצעת החלוקה של ועדת פיל.
ציינו שם של מנהיג אחד שתמך בהצעת החלוקה, והציגו את הנימוק לעמדתו.
ציינו שמות של שני מנהיגים שהתנגדו להצעת החלוקה, והציגו את הנימוק של כל אחד מהם לעמדתו.

פרק שני (33 1/3 נקודות)

ענו על אחת מן השאלות 4-5.

4. ההעפלה לאחר מלחמת העולם השנייה (1945-1948)

- א. עיינו בספר "השיבה לציון" בעמוד 263, במקור החזותי "המאבק בספינת מעפילים להספציה", והסבירו כיצד התמודדו המעפילים בלהספציה עם הגבלות העלייה של הבריטים.
- הסבירו מדוע היה חשוב ליהודים ביישוב לפעול למען מפעל ההעפלה מייד לאחר מלחמת העולם השנייה.
- ב. בנספח לשאלה 4 מוצגת קריקטורה שפורסמה ביישוב היהודי בשנת 1947, ובה נראים חייל בריטי ומעפילים. עיינו בקריקטורה, וענו על השאלה שלפניכם.
- הסבירו את המסר שבא לידי ביטוי בקריקטורה. בתשובתכם ציינו רכיב אחד מן הקריקטורה שעליו התבססתם. לדעתכם, האם מפעל ההעפלה היה הצלחה עבור היישוב היהודי? נמקו את תשובתכם על פי מה שלמדתם.

5. יחסי ישראל-ברית המועצות

- א. עיינו בספר "השיבה לציון" בעמוד 272, במקור העוסק בנאום של נציג ברית המועצות אנדרי גרומיקו בעצרת האו"ם שהתקיימה בתאריך 14/5/1947.
- הציגו נימוק אחד של גרומיקו לתמיכה של ברית המועצות בהקמת מדינה יהודית.
- הסבירו מדוע התמיכה של ברית המועצות בהקמת מדינה יהודית הפתיעה אנשים רבים בעולם.
- ב. בנספח לשאלה 5 מוצגת קריקטורה העוסקת ביהודי ברית המועצות.
- הסבירו כיצד היחס של ברית המועצות כלפי יהודי ברית המועצות בא לידי ביטוי בקריקטורה.
- על פי מה שלמדתם בערכת פר"ח, הציגו פעולה אחת שעשו מנהיגים או אנשים יחידים כדי לעזור ליהודי ברית המועצות.

בהצלחה!

נספח לשאלה 4 – קריקטורה

זוהי תעודת הזהות שלי

מתוך "מבט מזווית אחרת": אוסף קריקטורות בתולדות הציונות, יד יצחק בן צבי, תשנ"ז, עמ' 63.

נספח לשאלה 5 – קריקטורה

